

ЗА ЛЕНІНСКІЯ КАДРЫ

ОРГАН партбюро, камітэта ЛКСМБ, прафкома, МК і рэктарыята Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта

№ 17 (91)

30 лістапада 1939 г.

№ 17 (91)

5 ГАДАВІНА З ДНЯ ЗЛАДЗЕЙСКАГА ЗАБОЙСТВА С. М. КІРАВА

„МЫ, ПАРТЫЯ І РАБОЧЫ КЛАС, ПАСТАВІМ ПАМЯТНІК СЕРГЕЮ МІРОНАВІЧУ У СПРАВАХ СОЦЫЯЛІЗМА, У ПЕРАМОЖНЫМ ШЭСТЫІ КОМУНІЗМА УПЕРАД“

(А. А. ЖДАНАУ)

ТРЫБУН ПАРТЫ

Пяць год назад — 1 снежня 1934 года ў 4 гадзіны 30 мінут вечара ў Сямольным зладзейскім выстралам быў забіты сакратар ЦК ВКП(б), сакратар Ленінградскай партыйнай арганізацыі Сергей Міронавіч Кіраў.

С. М. Кіраў быў адным з любейшых сынаў савецкай краіны. Адзін з кіраўнікоў большавіцкай партыі, саратнік і друг вялікага Сталіна, Кіраў быў арганізатарам большавіцкага падполля ў год перызма, палкаводцам у год перамажыцкага вайны і пасля яе закінчэння стаў буйнейшым дзеячам сацыялістычнай стройкі. С. М. Кіраў быў выдатным — узорам большавіка вялікай сталінскай эпохі. Куды ён не пасылаў яго партыя, ён высока трымаў яе баявы сцяг, ён ішоў уперад, неагібамы, поўны ўверанасці ў пераможу вялікіх ідэй Маркса, Энгельса, Леніна, Сталіна.

З трыбуны партыйных з'ездаў тав. Кіраў бязлітасна прамаўляў траціцкім-бухарынскіх здраднікаў. Яго магутны аратарскі талент служыў справе партыі, справе рабочага класа.

Агромнае значэнне Кіраў прыдаваў рэвалюцыйнай тэорыі, большавіцкаму, ленінскаму выхаванню партыяцаў. Кіраў часта падкрэджваў партыйныя арганізацыі, што кожны новы дзень будзе ставіць перад ім новыя і больш складаныя задачы. Каб правільна іх вырашыць, большавікі павінны яшчэ глыбей вывучаць рэвалюцыйную тэорыю, яшчэ лепш авалодаць ёю.

«Гісторыя нашай камуністычнай партыі, — гаварыў Кіраў у сваім дакладзе ў студзені 1932 года на IV Ленінградскай аб'яднанай абласной і гарадской канферэнцыі ВКП(б), — ёсць гісторыя пабоданскай пролетарскай рэвалюцыі і будаўніцтва сацыялізма. Кожная старонка, кожная строка гісторыі нашай партыі — гэта не проста хроніка падзей, гэта агромная глыбокая навука, не ведаючы якой нельга рабіць пролетарскай рэвалюцыі».

Разам з таварышам Сталіным і таварышам Жданавым Сергей Міронавіч удзельнічаў у напісанні заўваг на канспект вучэбніка па Гісторыі СССР і па новай гісторыі. Гэтыя заўвагі сталі адраўняючымі вежамі ў вывучэнні гісторыі нашай краіны, гісторыі СССР і новай гісторыі. Ён быў членам Галоўнай рэдакцыі «Гісторыі грамадзянскай вайны ў СССР».

Не гледзячы на сваю занятасць, Сергей Міронавіч многа чытаў, добра ведаў класічную і сучасную літаратуру. Ён сачыў за ўсімі навінамі літаратуры і мастацтва, за ўсімі дасягненнямі навукі і тэхнікі, любіў тэатр, музыку і многа зрабіў для развіцця мастацтва ў Ленінградзе.

Громячы ворагаў партыі, ворагаў сацыялізма, ворагаў народа, Кіраў спачваў ленінградскіх большавікоў, партыйных і рэпартыйных, вакол сталінскага Цэнтральнага камітэта партыі, вакол таварыша Сталіна.

Сергей Міронавіч быў праўдлівым глыбачайшай любоўю, безмежна адданасцю вялікаму правядару, настаўніку і другу працоўных таварышу Сталіну. Гэту агромную любоў, гэту беспрэдельную адданасць таварышу Сталіну Кіраў перадаў усім ленінградскім большавікам, усім працоўным Ленінграда.

Вялікая беспрэдельная была адданасць Кірава справе Леніна — Сталіна, справе міравой пролетарскай рэвалюцыі.

Сергей Міронавіч быў любімым народа. Дзе б ні паказвалася яго моцная фігура, дзе б ні раздаваўся яго звыклі голас, ён прыцягваў да сябе тысячы, дзесяткі тысяч працоўных, арганізуючы іх на барацьбу за далейшы перамогі нашай краіны.

І імёна таму, што С. М. Кіраў быў адным з блекучых саратнікаў вялікага Сталіна, быў буйнейшым палітычным і дзяржаўным дзеячам, банда забойцаў, здраднікаў забіла Кірава. Яны забілі яго таму, што ён бязлітасна прамаўляў траціцкім-бухарынскіх і бухарынскіх здраднікаў. Яны забілі яго таму, што ён беззаветна любіў сваю радзіму, быў ёй аддан да канца, таму, што ён, як і забітыя ім буйнейшыя дзеячы савецкай дзяржавы тт. Куйбышаў, Менжынскі і вялікі шэявеннік пролетарыята Максим Горкі, быў падліным барацьбітом за перамогу камунізма ў нашай краіне.

Дні пакаран Кірава ператварыліся ў грандыёзную дэманстрацыю адданасці савецкага народа, яго бязмежнай адданасці большавіцкай партыі і сваёму правядару таварышу Сталіну.

Імя С. М. Кірава народы вялікага Саюза Савюза не забудуць ніколі. «Уся партыя, увесь рабочы клас і увесь народ нашага Саюза будзе святкаваць, будзе берагчы, як зяніцу вожака, паміць аб таварышу Кіраве, і ён, наш народ, паставіць вялікі помнік таварышу Кіраву», — гаварыў сакратар ЦК ВКП(б) таварыш Жданав на асятыне Ленінградскай партыйнай арганізацыі.

Дастойныя кандыдаты

Депутат — слуга народа. Ён верай і праўдай павінен служыць сваёму народу, сваім выбаршчыкам, быць яго верным прадстаўніком у органах улады.

Цяжка памяць сталінскае ўказанне аб тым, якім павінен быць выбраннік народа выбаршчыкі нашага ўніверсітэта з выключнай сур'езнасцю палышлі да вылучэння кандыдатаў у масовыя Саветы дэпутатаў працоўных. Усебакова яны аб'явавалі вылучаемых людзей.

Калі на прадвыбарчым сходзе студэнт V курса гістфака тав. Спешаненка прапанаванаў кандыдатам у дэпутаты Мінскага гарадскога савета вылучыць докана гістфака Аляксея Петровіча Пянкова, прысутныя бурна ампладывалі. Кожны ведаў, што гэта дастойны кандыдат.

Тав. Пянкоў — малады, растучы навуковы работнік. Толькі ў мінуты годзе ён абараніў дысертацыю на ступень кандыдата гістарычных навук. Зараз ён працуе над доктарскай дысертацыяй. Напісаў 15 навуковых работ. А. П. Пянкоў — прадстаўнік перадавой, савецкай навукі. У гарадскім саваце дэпутатаў пра-

цоўных ён з уласцівай яму настойлівасцю будзе рашаць дзяржаўныя пытанні.

Тав. Поіра, сакратара партыйнага бюро ўніверсітэта, ведае кожны студэнт і навуковы работнік. Прастата і скромнасць — адметная рыса гэтага чалавека.

Тав. Поір аднагалосна вылучан кандыдатам у дэпутаты гарадскога савета дэпутатаў працоўных.

Таксама вылучан кандыдатам у дэпутаты гарадскога Савета докан фізіката Грыгоры Наумавіч Сагаловіч. Тав. Сагаловіч любіць і павалюе студэнты і навуковыя работнікі. Шчыра і аддана працуе ён на карысць працветання савецкай навукі, на падрыхтоўку выдатных кадраў матэматыкаў і фізікаў. Ён — кандыдат матэматычных навук, мае 35 навуковых артыкулаў. Надзвычайна многа ўвагі аддае тав. Сагаловіч грамадскай рабоце як ва ўніверсітэце, так і сярод грамадзкасці горада. Часта ён выступае з дакладамі ў дварцы піонераў, на сходах настаўнікаў. Як матэматык, яго ведае амаль кожны матэматык нашай рэспублікі.

АГІТАЦЫЯ ЗА КАНДЫДАТА

На прымацаваным да ўніверсітэта выбарчым участку № 22 Кагановіцкага раёна створаны 26 гурткоў па вывучэнню выбарчага закона. Да гурткоў партыйнай арганізацыі прымацавала агітагараў з ліку лепшых студэнтаў і навуковых работнікаў. Да кожнай выбарчай акругі прымацаваны члены партыі, якія адказваюць за работу некалькіх агітагараў.

Агітатары прыступілі ўжо да агітацыі за кандыдатаў у абласны, гарадскі і раённы Саветы дэпутатаў працоўных. Яны знаёмяць выбаршчыкаў з біяграфіямі кандыдатаў, расказваюць аб іх рабоце, арганізуюць сустрэчы кандыдатаў з выбаршчыкамі.

Рэгулярна і цікава праводзіць заняткі з выбаршчыкамі агітаатар т. Фрыдман (фізкат). Ён добра ведае сваіх выбаршчыкаў, цікавіцца іх жыццём, бытавым ўмовамі і т. д.

Добра сумленна адносяцца да вадзікай і пачэснай работы агітатары тт. Пасуднеўская, Міхееў, Талкачоў, Хацінск і др.

ШУЛЬМАН.

ПЕРШЫ ЭКЗАМЕН

Днямі студэнты III курса біялагічнага факультэта здавалі першы экзамен па колькаснаму аналізу.

Экзамены паказалі, што асноўная маса студэнтаў сур'езна і глыбока працавала над курсам. Аб гэтым гавораць адэнкі паспяховасці студэнтаў. Студэнты Ліда Серакова, Антон Міхайлоўскі, А. Ільчонак і Чарніўская здалі прадмет на выдатна.

Добрую ацэнку атрымалі тт. Міхайлоўская, Рымашэўскі, Лысухо і др.

М. ЧАРНІЎСКАЯ, проффор курсу.

І. МІРОНАУ.

СПОЎНИЛАСЯ 35 ГОД НАВУКОВАЙ І ПЕДАГАГІЧНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ ПРАФЕСАРА ВЛАДЗІМІРА НІКАЛАЕВІЧА ПЕРЦАВА ШЧЫРАЕ ПРЫВІТАННЕ ЮБІЛЯРУ!

★ ★ ★ ЛЮБІМЫ ПРАФЕСАР

Не ханае слоў, каб выразіць усю сардэчную ўдзячнасць паважанаму юбіляру, прафесару Владзіміру Нікалаевічу Перцаву, за яго самаадданую, шчырую педагагічную работу, накіраваную на выхаванне з студэнтаў поўнаценных савецкіх гісторыкаў.

Мы, студэнты, любім і паважаем свайго прафесара—гэтага выдатнага вучонага, майстра педагагічнага прафеса. Імя Владзіміра Нікалаевіча змястоўвае багаты вялікай колькасцю харак-

тэрных прыкладаў з старонак з гісторыі чалавечтва.

У дзень 35-гадовага юбілея мы ад шчырага сэрца жадаем Вам, дарагі Владзімір Нікалаевіч, яшчэ доўгіх і доўгіх год жыцця і шэсцінай работы на карысць працягання перадавой савецкай навукі, на карысць нашай любімай радзімы.

А. А. БІНДЗЮК
Л. Ф. КАГАН
М. Т. ДАЛМАЦЕНЯ.

Студэнты II курса гісџана.

На здымку: доктор гістарычных навук, прафесар Владзімір Нікалаевіч Перцаў, які 35 год чэсна і самаадданна служыць на блага працягання перадавой савецкай навукі. За сваю доўгалецкую работу ён выхаваў сотні савецкіх гісторыкаў-марксістаў.

★ КІРАЎНІЦТВА І ДАПАМОГА

Вывучаючы ўсеагульную гісторыю і вельмі многа атрымаў ад прафесара Перцава, слухаючы яго лекцыі і атрымаўшы ўказанні і парады па цікавым пытанні. Курс яго лекцый—гэта стройная сістэма гістарычных падзей. Ён прывіў нам, студэнтам, любоў да чытаемага грамадства.

Владзімір Нікалаевіч узначальвае на ўніверсітэце кафедру сярэдняй гісторыі. Не выпадковым з'яўляецца той факт, што ў навукова-даследчым гуртку больш лік студэнтаў прадуе над тэмамі на гісторыі сярэдняй вякоў. Студэнт III курса тав. Сокал прадуе над вывучэннем палітыка Кольбера. Прадуе сур'ёзна, скарыстоўвае літаратуру на французскай мове. У хуткім часе на пасяджэнні гуртка ён зробіць даклад. У рабоце студэнта Владзімір Нікалаевіч аказвае сістэматычную дапамогу. Настойліва рыхтуе свае тэмы па сярэднявякоўю тт. Фукоа, Дорскі і др.

Кожны з час, вывучаючы асобныя пытанні сярэдняй гісторыі на занятках навуковага гуртка, або на семінарскай занятках, заўсёды, не гледзячы на занятасць прафесара, атрымае ад яго патрэбную дапамогу.

Мы шчыра ўдзячны Владзіміру Нікалаевічу за яго ўважлівасць і адданасць да сваёй справы.

ЗЛЯШОУ —

Студэнт IV курса, староста навукова-даследчага гуртка гісџана.

ЗАХАПЛЯЮЧЫЯ ЛЕКЦЫІ

Вы знаходзіцеся на лекцыі Владзіміра Нікалаевіча. Чарговая тэма — «Арабы». Студэнты стараюцца не прапусціць ніводнага слова выкладчыка. Прафесар маляўніча расказвае пра ўзнікненне і рост наліччывай матунасці арабаў, ускрывае прычыны, якія прывялі да аб'яднання гэтых народаў і ўзнікненне іслама. І перад слухачамі паўстае жывое мннулае, поўнае цікавых гістарычных фактаў.

Адзначаючы юбілей Владзіміра Нікалаевіча Перцава, хочацца сказаць аб тым вялікім уплыве, які ён аказвае свайго педагагічнай работай на нас, студэнтаў. Кожны студэнт, ухадзячы з лекцыі тав. Перцава, адчувае, што ён атрымаў нешта

цэннае, што ён абгапіў сваю памяць запасам новых ведаў. Уменнем прыпадесці матэрыял Владзімір Нікалаевіч змог прывесці сваім вучням любоў да вывучэння гісторыі сярэдняй вякоў. Дзякуючы гэтаму, многія студэнты зараз старанна займаюцца самастойна навукова-даследчай работай. У адрозненне ад старых, даравольных «жрацоў навукі», якія з неадвернем адносіліся да студэнцкай масы, Владзімір Нікалаевіч пераў з'яўляецца лепшым таварышом сваіх выхаванцаў. І зусім зразумела тая любоў і навага, якой, мы, студэнты, акружылі нашага выкладчыка.

ФУНСОН.

Студэнт II курса гісџана.

ВЫДАТНЫ ВУЧОНЫ І ПЕДАГОГ

Владзімір Нікалаевіч Перцаў пачаў сваю плодотворную навуковую работу з 1904 года, адразу пасля сканчэння ім гісторыка-філалагічнага факультэта Магюскага ўніверсітэта. Ужо на ўніверсітэце здольнасці маладота студэнта былі адзначаны і яму была дана персанальная стэпенія, спачатку імені Грапоўскага, затым імені С. Салаўева.

Ва ўніверсітэце вызначыўся і асноўны напрамак яго навуковых інтарэсаў. Владзімір Нікалаевіч асабліва прыцягваў пытанні гісторыі ідэалогіі. У 1904 годзе ў журнале «Пытанні філасофіі і псіхалогіі» з'явілася яго першая значная работа «Тэорыя эвалюцыі і філасофія гісторыі Гердэра», за ёй у гэтым напрамку следвалі работы, прысвечаныя ўмственным (ідэалогічным) пытаням у Германіі ў XVIII в., філасофіі гісторыі Л. М. Талстога і г. д. У гэтых работах ён выяўляе тонкасць аналізу ў апенцы прагрэсіўнага значэння буржуазнага правадзельства ў перыяд яго барацьбы з сярэднявяковым рэлігійным светавоглядам і выдатнае веданне гісторыі філасофіі і літаратуры.

Але Владзімір Нікалаевіч не замыкаець

на ў гэтых праблемах. Ён займаецца з вялікім поспехам палітычнай і эканамічнай гісторыяй. Прычым, характэрна многаграннасць яго навуковых даследаванняў. З таў яго няра выходзяць работы па гісторыі новага часу («Готцоллерны», «Эканамічнае развіццё Англіі ў XIX ст.», «Рэформы ў Прусіі» і г. д.) і на гісторыі сярэдняй вякоў, рад артыкулаў у змяне для чытання па гісторыі новага часу і другіх выданнях, прысвечаных газетным чынам перыяду рэформаў і па гісторыі доўняга міра. Гэта — сапраўдны знарок пошхна ўсеагульнай гісторыі, вучоны высокай гістарычнай культуры.

Патрэбна асобна адзначыць выключную добрасумленнасць Владзіміра Нікалаевіча ў сваёй навуковай прадукцыі. Нават навукова-папулярныя работы напісаны ім на аснове крытычнага падыхода да першакрыніц.

Пялі Вялікай сацыялістычнай рэвалюцыі прафесар Перцаў разам з той часткай старой інтэлігенцыі, якая стала чэсна на старану савецкай улады, аддае для савецкай навукі і для выхавання новых маладых кадраў усе свае веда і сі-

лы. Яшчэ да рэвалюцыі Владзімір Нікалаевіч чытаў лекцыі для рабочых Зама-скаварочча. У 1918 годзе ён быў запрошан прафесарам у Смаленскі ўніверсітэт, а з моманту арганізацыі Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта безмянна прадуе ў ім да гэтага часу. Зараз Владзімір Нікалаевіч узначальвае кафедру гісторыі сярэдняй вякоў БДУ.

Яго адточаныя па форме і зместу лекцыі карыстаюцца папулярнасцю і заслужанай любоўю сярэд студэнцтва. Увага, якую ён удзяляе выхаванню маладых навуковых кадраў, прыцягвае да яго аспірантаў-гісторыкаў.

У 1935 годзе прафесару Перцаву як буйнаму вучонаму была прысвоена вучоная ступень доктара гістарычных навук.

Хочацца выразіць упэўненасць, што плодотворная педагагічная і навуковая дзейнасць Владзіміра Нікалаевіча будзе прадаўжацца яшчэ многія год і служыць прыкладам маладому навуковаму пакаленню.

Л. ШНЕЕРСОН,

нам, рэктара ўніверсітэта па вучэбнай частцы.

35 ГОД НА НАВУКОВЫМ ПАСТУ

Сення грамадскасць ўніверсітэта чэстуве доктара гістарычных навук прафесара Владзіміра Нікалаевіча Перцава ў сувязі з 35-годдзем яго навукова-даследчай дзейнасці і 20-годдзем яго работы ў вышэйшых навуковых установах.

Владзімір Нікалаевіч з'яўляецца ўсеагульным вучоным; яго работы як па дрэўнай, сярэдняй, так і новай гісторыі — каштоўнейшы ўклад у гістарычную навуку. Ён ўзяў сабою прыклад глыбокага вучонага-даследчыка ў галіне гісторыі і выдатнага педагога.

Прафесарам Перцавым апублікавана каля 45 навуковых работ, не лічачы многалікіх артыкулаў у Вялікай Савецкай Энцыклапедыі і ў Энцыклапедычным славары «Гранат». Апрача таго, ім напісана звыш ста рэдакцый і 15 абзорных артыкулаў па перыядычна-гістарычнай літаратуры. Владзімір Нікалаевіч прымаў актыўны ўдзел у рэдагаванні цэлага шэрагу гістарычных журналаў і зборнікаў. У бягучым годзе праф. Перцавым напісаны тры навуковыя работы па гісторыі XVIII стагоддзя, які ўвойдуць ва «Всемірную історыю», выдаваемую Акадэміяй Навук ССР.

Неабходна падкрэсліць надзвычайную працягласць прафесара.

З работ, напісаных Владзімірам Нікалаевічам у апошні час, патрэбна адзначыць артыкул «Аб асноўных момантах у развіцці нямецкай і французскай гісторыяграфіі» па сярэднявякоўю, званы для змяшчэння ў «Вучоны запіскі» БДУ, і аб формах уласнасці ў антычным грамадстве. Апрача работ, напісаных у бягучым годзе і зданых у друк, Владзімір Нікалаевіч заканчвае ў даны момант вялікую новую работу аб эканамічных працэсах рэформ Штайна і Гардзена берга ў пачатку XIX стагоддзя ў Германіі.

Дасціпнасць Владзіміра Нікалаевіча, як овецкага вучонага, састаіць у тым, што ён не з'яўляецца кабинетным вучоным, а ўсю сваю агопную навуковую работу умее спалучаць з рознастайнай грамадска-педагагічнай дзейнасцю.

Свае веда ён насыпае перадае шырокай масе савецкага студэнцтва, у якога карыстаецца вялікай любоўю і аўтарытэтам. Савецкае студэнцтва заслужана пціць Владзіміра Нікалаевіча за яго рознастайныя веда, за высокае педагагічнае майстэрства, за ўменне спалучаць

глыбока навуковай думкі з прастай выкладаннем, за гарачую любоў да савецкай моладзі.

Владзімір Нікалаевіч аказвае штодзённую і неўстанную дапамогу студэнцтву ў авалодванні вышэйшай савецкай гістарычнай навукі, з'яўляючыся бязменным кіраўніком студэнцкага навукова-даследчага гуртка.

У апошнія годы праф. Перцаў вядзе вялікую работу па вырашчэнню маладых навуковых кадраў. Ён з'яўляецца адным з кіраўнікоў аспіранцтва на дрэўнай і сярэдняй гісторыі ў БДУ. Многія яго выхаванцы ўжо вядуць самастойную навуковую работу.

За сваю шматгадовую педагагічную работу Владзімір Нікалаевіч выхаваў вялікую колькасць савецкага настаўніцтва, агопную дапамогу якому ён аказвае і зараз. Формы гэтай дапамогі надзвычайна рознастайныя: лекцыі, кансультацыі, метадычная распрацоўка найбольш цяжкіх тэм і інш. Владзімір Нікалаевіч карыстаецца вялікай любоўю і глыбокай павагай сярэд настаўніцтва савецкай Беларусі.

Прафесар Перцаў праводзіць надзвычайна вялікую грамадскую работу. Ён чытае лекцыі ў Доме Чыронай Арміі, у Дварцы пінераў, у рабочых клубах, часта

выязджае ў розныя гарады БССР. Гарачы патрыёт нашай радзімы Владзімір Нікалаевіч аддае ўсе свае сілы і веда на службу перадавой савецкай навукі.

Владзімір Нікалаевіч не толькі вучыць, але і сам няспынна вучыцца, сур'ёзна прадуе над вывучэннем энцыклапедыі марксізма-ленінізма — «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)», над творамі Маркса — Энгельса — Ленна — Сталіна, пранізваючы ўсю сваю навуковую, педагагічную і грамадскую работу ідэйным багаццем з саврошчынцы большызма.

У асобе Владзіміра Нікалаевіча Перцава мы маем незвычайна скромнага чалавека, што яшчэ больш застаўляе нас любіць і паважаць яго.

Прайшоўшы доўгі і складаны жыццёвы шлях Владзімір Нікалаевіч захаваў юнацкую жывцерадаснасць, баявы задор, нястомнасць у рабоце; ён поўны сіл і энергіі.

Адзначаючы 35-гадовы юбілей навукова-выкладчыцкай дзейнасці гэтага выдатнага савецкага вучонага мы спадземся, што ён яшчэ доўгія год будзе працаваць ва славу нашай вялікай сацыялістычнай радзімы.

Аспірант ПАЛУЙНО.